

[Kjeld Olesen.]

lande ikke begynder isolerede nedtrapninger, og derfor var det rigtigt, at vi traf beslutningen om indkøb af erstatningsflyene.

Jeg har med stor interesse læst, at venstres leder på et møde i Ringe har talt om, at efteråret vil være sandhedens time for regeringen. Egentlig kunne man forvente, at den tidligere statsminister i denne alvorlige situation havde koncentreret sig om at tale om sandhedens time for samarbejdet her i folketinget eller, for at komme endnu nærmere det, der er sagens kerne, havde talt om sandhedens time for dette samfund. Vi skal nemlig ikke skjule for hinanden, at folkestyret står i et dilemma. Over os i denne sal hænger der en lang række ubesvarede spørgsmål. Har folkestyret f. eks. mulighed for den nødvendige planlægning? Har vi de redskaber, der skal føre en sådan planlægning ud i livet? Er vor arbejdsform tidssvarende? Hvornår har vi sidst drøftet de langsigtede mål? Ja, det gjorde vi i forbindelse med perspektivplan II, og hvad blev det? Det blev i virkeligheden en noget trivial debat om den aktuelle økonomiske situation.

Hvornår indser vi, at vi ikke i længden kan producere os ud af vanskelighederne? At løse vækstproblemet er ikke ensidigt at nulstille den. Nej, det drejer sig om at give væksten nye dimensioner, at omprioritere fra vækst i mængde til vækst i kvalitet, at spare på den nuværende slitage på mennesket, på naturen og på ressourcerne, og ét af målene er stadig arbejde til alle. Men det har igen nogle forudsætninger, bl. a. at vi på en betydelig mere retfærdig måde fordeler velstand og produktionsresultat. Produktionen skal tjene mennesket, ikke omvendt. Vi skal være i stand til at styre udviklingen og ikke som nu, hvor det nærmest er udviklingen, der styrer os. Væsentlige dele af disse problemer kan kun klares internationalt. Ja vel, men derfor skal vi ikke vente. Skal vort folkestyre leve op til kravene, må der nytænkning til. Vi skal fortælle befolkningen, at der er noget at tro på. Vi skal ikke bygge på fordomme, vi skal leve op til forventninger.

Vi har i virkeligheden herhjemme behov for en dybtgående samfundsdebat, og den vil socialdemokratiet tage initiativ til. Til efteråret præsenteres et udkast til et nyt

principprogram, der skal til endelig behandling på vor kongres i 1977. Vort udgangspunkt er, at de midler, der anvendes af det, som nogle kalder for det åbne kapitalistiske samfund, langtfra er tilstrækkelige. Samfundet skal ikke udvikle sig efter tilfældighedernes lov, men efter befolkningens behov. Det kræver, at vi vil de nødvendige midler, og ikke mindst at der skabes den nødvendige erkendelse af, at vi af hensyn til levevilkårene for de efterfølgende generationer må gå betydeligt mere bevidst til værks. Erkendelsen skabes bedst gennem debat, og socialdemokratiet indbyder til denne debat. Vi indbyder på tværs af partiskel, og vi gør det i håb om, at den kommer til at omfatte alle, der indser nødvendigheden af ændringer og nytænkning.

Så skal jeg i øvrigt anbefale forslaget til tillægsbevillingslov.

Christoffersen (V):

Hr. Kjeld Olesen bestræbte sig jo på at male et lille solskinsbillede af den politiske situation her på samlingens næstsidste dag. Jeg registrerede da, at både hans interesse for politisk stabilitet og politisk samarbejde er vokset kendeligt i løbet af de senere måneder, og det er naturligvis et positivt træk i udviklingen, men ellers må jeg sige, at hr. Kjeld Olesens tale om stabiliteten jo mere tjener til ære for hans pligtfølelse, end det har særlig meget at gøre med den egentlige politiske situation.

Det er naturligvis rigtigt, at folketinget på en række punkter har kunnet gennemføre vigtige og positive ting. Jeg vil ikke lægge skjul på, at det også har haft venstres interesse at medvirke til en række af disse ting. Vi er tilfredse med, at venstres folkeskoleforslag er blevet gennemført. Vi har deltaget i arbejdet med den endelige udformning af boligforliget. Der er gennemført en række aftaler om planlægningslovene. Der er bred politisk enighed om sikkerhedspolitikken og om flykøbene. Der har været og bør efter vores opfattelse stadig være bred politisk enighed om de markedspolitiske beslutninger.

Alle disse ting er naturligvis positive træk i det parlamentariske billede, og dem bør man ikke overse, og på det punkt har mit parti jo sammen med regeringen meget ofte stået sammen. Men på en række afgørende